

ներուն տեղը կը լեցընեն : () օրինակի համար , թէ որ արմատը բուսոյ մը մեծութեանը համեմատ չէ , ան աւտեն տերեւները աւելի շատ կ'ըլլան կամ աւելի լայն՝ որ կարենան հարկաւոր սնունդը ծծել : Իսկ թէ որ արմատն ու տերեւները բաւական չըլլան , ցօղունը հաստընէկ ըլլալով՝ օդին մէջէն ծծած հիւթովը միայն բոյսը իր կենդանութիւնը կը պահէ . ասանկ են Լճերիկայի ու Լճերիկէի քանի մը բոյսերը . բայց ինչո՞ւ հեռու երթանք . նաեւ ձեր տներուն տանեացը ու պատերուն վրայ խոնաւութիւն բուսած գառնադմակիկ՝ ըսուածը , գրեթէ արմատ չունի , ու տերեւներէն կը ծծէ իրեն հարկաւոր եղած սնունդը :

Բուսոց գործարանները գիտնալէն ետքը կը մնայ անոնց մարմնոյն յատկութիւնը գիտնալ , այսինքն թէ քանի տեսակ նիւթ է բաղկացած են բոյսերը : Հին բուսաբանք ուղեւոր բոյսերը բոլորովին կենդանեաց նմանցընել , ջանացին որ մարդակազմութեան կանոնով մեկնեն բուսոց մասերը . իր տունիկի մը վրայի մաշկը անոր մորթն է ըսին , փայտը՝ ոսկորն է , միջուկը սիրտն է , տերեւները թոքերն են և այլն : Կը նմանցընէին դարձեալ արմատը ոտքի , ցօղունը մարմնոյ , ճիւղերը թւերու . տունիկին մէջ պտըտած հիւթը՝ իրեն արիւնն է կ'ըսէին , ու աս հիւթերը ընդունող ծակտիքը երակներն են : Եւ նմանութիւնները թէպէտ զուարճալի են , բայց ամենեւին հաւանականութիւն չունին . ուստի մենք պէտք է որ գոհ ըլլանք քանի մը մերձաւոր նմանութիւններով կամ յարմարութիւններով :

Իսկ թէ բուսոյ մը մարմնոյն մէջ քանի տեսակ նիւթ կայ՝ ուղեք իմանալ , երկուք է . կակուղ ու հաստատուն : Եւ առջինը այլևայլ խորշերէ

կը ձևանայ՝ որ գնտաձև օղակներով իրարու հետ կը կապուին . օրինակ ըլլայ գետնախնձորը՝ . որուն գնտաձև օղակներուն մէջ լեցուած է տեսակ մը ալիւրի պէս ճերմակ փոշի : Երկրորդը շատ մը խողովակներով ու երակներով ձևացած է . ինչպէս շէնք շինելու կամ այրելու փայտին մեծ մասը : Իսկ շողգամը՝ ու ստեպղինը՝ երկու տեսակ նիւթերէն ալ խառնուրդ ունին :

Եւ խողովակներուն ու երակներուն շարքը զանազան խորշերով միացած կապուած են իրարու հետ մանրաթելերով :

Հոս իբրեւ գլխաւոր տեղ կրնանք դադրեցընել աս առջի դասը :

Հ . Ա . Ճ

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

Ի՞նչ պահանջներ չճանչցողին խաղչ ըլլաւը
զուարճալի է :

ՍԱՐԴՈՒՆ մէկը սաստիկ խուլ է եղեր , բայց միտքը դրած է եղեր թէ ուրիշներէն ամենեւին տարբերութիւն չունի : Եւ որ հին ճանչցողներէն մէկը միտքը կը դնէ որ հասկըցընէ իր պակասութիւնը . ուստի օր մը երբոր խուլը փողոցի մը մէջէն կ'երթայ եղեր , ասիկայ հեռուէն դիմացը կեցած՝ ձեռուները թուշերուն վրայ կը դնէ ու իրեք չորս անգամ բերանը կրցածին չափ կը բանայ ու կը գոցէ , այնպէս որ իբր թէ բոլոր ունեցած ձայնովը կը պուլըտայ , թէպէտ և ամենեւին ձայն չհաներ եղեր : Եւ ուր դիմացէն աս որ կը տեսնէ , աչուրները պատըռտելով կը վազէ քովը կ'երթայ ու կ'ըսէ բարկանալով թէ՝ « Ետ ինչ պուլալ է , մարդ . կարծե՞ս թէ ձայնդ չե՞մ'ըսեր » :